D • N
18/8 1954

Hr Hjalmarson blåser såpbubblor

Hr Hjalmarson fördes fram som partiledare vid en tidpunkt då högern var i starkt behov av en uppgumning. Valet var inte så dumt. Högerledaren är enkel och chosefri i uppträdandet, han möts med sympati även av meningsmotståndare, och allmänheten uppskattar hans försök att muntra upp den politiska anrättningen. Det är inte alls som är så kritiska som en Faludding, vilken efter hr Hjalmarsons besök konstaterade att "historierna var lätt gamla, vitsarna var inte av denna världsrelse, och Falun ligger inte längre bort än att man hört en del förr".

Det är klart att denne genytlige man inte kan resa runt och pladera för den kära linjen. Den försvann med hr Domö ur högerpropagandan. Under hr Svärds överinseende har högern lagt sig till med en s. k. folklig giv, för vilken hr Hjalmarsons blivit galjonsfigur. Det är inte fråga om en ny fraseologi. Redan i förra valrörelsen var denna fullt utbildad — hr Hjalmarson reste runt som harpospelare för "de många människorna" med några enkla melodier som högerns reklamgarde komponerat. Samma strängar slås an även i år. I söndags lät det så här: "Personlig självständighet och personligt oberoende för alla är riktpunkten för högerpartiets arbete."

Ungefär lika tungt vägande utlanden finns det gott om i hr Hjalmarsons tal. Det är ingen träkig sysselsättning att botanisera i en klippsamling med högerledarens meningsyttringar. En ofta återkommande paroll är: Högern vill omvandla dagens samhälle till en egendomsägande demokrati. Uttrycket alternerar med vardagsdemokrati, vad nu detta skall innebära. I Kristianstad framhöll hr Hjalmarson att "det kitt som binder högerpartiets olika delar samman är en fast beslutsamhet att hävda de många människornas rätt till praktiskt inflytande över sina egna och samhällets angelägenheter". Klimatet i Skåne befordrar växtligheten, och i Ystad blommade följande tirad: "Högerpartiet arbetar för en vardagens demokrati, för en demokrati av från och personliga ägare. Detta betyder att varken den politiska byråkratin eller penningen skall bestämma, utan att människorna skall bestämma — över båda. Det betyder att fler och fler människor skall få pengar att bestämma över och att de många människornas vardag skall bli deras — inte statens."

Paroller av denna art är enligt hr Hjalmarsons mening så värdefulla och uppfyllande att högern i årets valrörelse inte anser det nödvändigt att redovisa ett särskilt handlingsprogram. Valmanifestens glidande formuleringar och allmänna löften ger så litet i sak, poängterade högerledaren i söndags. De fakta som ändå måste tas med i ett manifest blir bara tyngder i bagaget. Inriktar man sig på att blåsa såpbubblor för välfärna, behövs strängt taget inget program.

Även om högern inte har lust att sammanfattande redovisa sin ställning till de aktuella samhällsfrågorna, så kan väljarna säkert på egen hand skaffa sig den upplysning som behövs. Två av de betydelsefullaste reformer som genomförts under senare år, nämligen sjukförsäkringen och moderskapsförsäkringen, vilka båda väsentligt ökar "de många människornas" trygghet, avvisades av högern. Partiet har flera år i riksdagen yrkat på en sänkning av bostadsstödet, vilket skulle leda till avsevärda hyreshöjningar i de nya husen, varierande mellan 3:80 och 5:50 per kvm. Högern har vidare gått längre än till och med hr Norup i favorisering av storbrukarintresset. Det är dessa ting som i hr Hjalmarsons frasologi blir ett "uttryck för vanligt folks vilja". Även en så angelägen sak som stödet till ungdomsverksamheten avvisades i en högermotion. Denna negativism i handling förgyllda med några truismer i ett tal av hr Hjalmarson i Lund: "Det finns inga myndigheter som kan skapa en ny livsstil. Det kan bara ungdomen själv. Egentligen gäller det att unga människor både känner och tar ansvar för sig själva och sin framtid, att de vill stå på egna ben och göra något helt och riktigt av livet." Att det finns unga människor på glid, som en försiktigt ungdomsvård kan ge ett handtag, låtsas inte högerledaren om.

Skrapar man bort sockret, så framträder den beska pillersmaken. Högern är densamma i dag som i går. Men de flesta finner mälarna en puling i hr Hjalmarsons framträdande. Vilken annan partiledare skulle kunna presentera programmet att "fler och fler människor skall få pengar att bestämma över och att de många människornas vardag skall bli deras"! Det är väl bl. a. skattesänkning som det dunkla talet avser. På andra håll nöjer man sig med att nyktert föreslå en sådan. Men hr Hjalmarson gör den till ett evangelium för folket — livet förvandlas, vi gläder in i ett skede av egendomsägande demokrati om vi får tio procents lättnad på skattesedeln.

De besegrades uttåg

Vapnen vilar, men striden går vidare — och Frankrike har redan lidit svåra nederlag i andra slaget om Indokina. Pessimistiska rapporter har under de senaste veckorna nått Paris: vietminhkommunisterna har i propagandakriget mot de passiva och oeniga motståndarna vunnit stora framgångar efter vapenvilan. Prognosen förefaller klar; inom två år skall Vietnam enas genom val, och endast ett mirakel kan hindra att kommunisterna då får maktten i staten och därmed sannolikt också i hela Indokina. Men larmsignalerna från erkänt tillförlitliga observatörer har hittills inte givit något kraftigt eko i Paris. Franskmännen har vänt blicken från Indokina mot Nordafrika och Europa. De varnande rösterna är ännu alltför få; Bao Dais regim och de franska myndigheterna i Indokina, som visar påtaglig rädsla för öppen kritik och obehaglига sanningar, kan genom censur filtrera nyhetsströmmen från landet.

Området med grå färgton anger den del av Vietnam som genom stillestndsavtalet tillfallit kommunisterna. Linjen vid Hanoi visar ungefärligt det viktiga deltaområdet, som nu hålles av utrymmena av franskmännen.

Enligt överenskommelse i Genève skall de franska truppernа och de civila vietnameser och franskmän som önskar evakueras före den 19 maj nästa år ha lämnat den del av Vietnam som ligger norr om demarkationslinjen, den 17:e breddgraden. Utrymningen sker successivt, och redan vid utgången av oktober månad skall franskmännen och flyktingarna ha försvunnit från hela Hanoideltat, med undantag av ett litet brohuvud kring hamnstaden Haiphong. Detta innebär att evakueringen av de antikommunistiska vietnameserna från den torra zonen till den ännu fria södra delen av landet måste genomföras mycket skyndsamt. Omedelbart efter vapenvilans undertecknande började också franskmännen och Bao Dai-regeringen planera en folkförflyttning i stor skala. Man hade redan då, även om man envist vägrade att öppet erkänna det, klart för sig att utgångsläget inför det kommande valet i Vietnam är mycket dåligt; i den norra delen av landet finns tio och en halv miljon invånare, i den södra nio och en halv miljon. Men genom en massevakuering från Hanoideltat — "risskålen" med närmare sju miljoner invånare — skulle man kunna tillföra de demokratiska grupperna i "södern" ett stort antal röster, och Bao Dais chanser att genom valet få makten över ett enat Vietnam skulle avsevärt förbättras. Önsketänkarna talade trosvist om en evakuering av tre miljoner infödda, en massflykt av bönder, tekniker och affärsmän, som skulle resultera i kaos i Ho Chi Minhs zon. Det var stora ord och stora siffror — nu har man med brutal plötslighet fått klart för sig att beräkningarna var fullständigt verklighetsfrämmande.

Redan fiaskot vid mobiliseringsförsöket i våras borde för Vietnams ledare ha avslöjat stämningen i landet; endast tio procent av de kallade inställde sig, fyrtio procent deserterade till kommunistsidan och de övriga gick under jorden. Händelserna efter vapenvilan har givit ännu tydligare bevis; det demokratiska Vietnams armé, som ursprungligen räknade närmare 200.000 man, har praktiskt taget upphört att existera. Många officerare har flytt till "södern", en stor del av soldaterna har gått över till Ho Chi Minhs armé, och underofficerarna har i stor utsträckning bytt sida, lockade av kommunisternas löften att få behålla sin grad. Tendensen bland civilbefolkningen är lika klar; man räknar nu med att endast några hundra tusen vietnameser kommer att utnyttja möjligheten att lämna den kommunistiska zonen.

Genom att upphäva hela den kommunistiska löftesarsenalen — fred, frihet och välstånd med Frankrike — har Ho Chi Minhs propagandamaskine fått trimmer, och för att påverka de mest misstrogna har man stundom saptsat händningen med hotelser om repressalier mot flyktingarna, "de som ej är patrioter", så snart landet enas. Beteckande är att de katolska biskoparna, som omedelbart efter vapenvilan uppmanade sina anhängare i norra Vietnam att fly, nu avbrutit sin kampanj. Uppenbarligen hade Bao Dais regering räknat med att kunna förmå den stora grupp av vietnameser som hittills förblivit neutral i kampen mot kommunisterna att evakuera. Men "les attentistes" — de som under sju års krig väntat och vacklat — har utan tvivel ställts i en mycket svår situation. Ostsyaken som flyr över järnridån vet att hans steg är definitivt, att han lämnar oförhetten bakom sig. För vietnameser ger inte landet söder om den nya bamburidån en dånsan trygghet; den har flyr ifrån kan om två år hinna upp honom.

Även i södra Vietnam och i Laos och Kambodja förefaller läget nu mörkt. Desertéringarna från de infödda armeerna har tagit oroväckande proportioner, och kommunisterna söker, av allt att döma med framgång, bygga upp sabotage och agitationsorganisationer i de områden de genom Genèveavtalet tvingas utrymma. Det blir alltmer uppenbart att det andra slaget om Indokina sannolikt leder till att fransmännen förlorar hela den del av landet de efter de militära nederlagen sökte rädda genom freden i Genève.

Underdånig tidning

Svenska Dagbladet beskyller oss i söndags för att på en viktig punkt ha refererat professor Lindberg fel. Att vårt referat var riktigt framgår omedelbart vid en läsning av hr Lindbergs artikel, för säkerhets skull förklarade emellertid hr Lindberg i efterhand att referatet var riktigt. Svenska Dagbladet kan inte göras gällande att hr Lindberg är ur stånd att referera sina egna artiklar, och tidningen förhåller därför anmärkningen. Men den gör det på ett karaktäristiskt sätt: dels säga hr Lindberg ha uttryckt sig "i försiktiga ordalag", trots att hans uttalande var fullkomligt klart och entydigt, dels antyda att hr Lindberg inte förstått vad den tyske ministern Reichenau velat säga (en undanflykt av det mest genomskinliga slag).

Det är fastslaget att enligt Reichenau kung Gustaf var obehagligt berörd vid tanken att Staaff skulle gå med på kungliga förslag om försvarets stärkande — ty då blev det omöjligt för kungen att avskeda Staaff. Därmed är också klarlagt att omsorg om ett stärkt försvar inte var kungens enda eller ens bärande motiv vid aktionen mot Staaff, ty ingen vettig människa har förnekat, eller kan förneka, att ett upprustningsförslag, stött av liberalismens ledare, från ren försvarssynpunkt var det mest önskvärda. Nu faller Svenska Dagbladet tillbaka på Reichenaus ord att kungen räknade med en majoritet för sin linje utan Staaff. Ja, än sedan; denna (felaktiga) beräkning bekräftar ju blott förhållandet att kungen främst ville få bort Staaff, ty med Staaff var ju den kungliga linjens framgång betryggad.

Svenska Dagbladet har omsorgsfullt undanhållit sina läsare centrala punkter i hr Lindbergs föredrag, tidningen har förvrängt det tydliga och oförankomliga och diktat in motiv i stället för de dokumentariskt belagda. Blott på en punkt har Svenska Dagbladet, oavsiktligt, givit ett klart svar. Finns det några gränser för tidningens servilitet? Nej!

PRESSGRANNAR

Deltagarna i radions bostadsdebatt kunde ha gått litet djupare in på subventionsfrågan, anser Skånska Dagbladet (hf). Högerns hyresstagnerande politik hann ändå avslöjas:

Av 1.000 familjer skulle 8 (åtta) få det bättre enligt högerns recept och 992 få det sämre. Hr Cassel deklamerade trots detta att vi enligt högerns förslag skulle få råd att hjälpa dem som verkligen behöver hjälp. I samma andetag förklarade han att de generella subventionerna till egnahemsbyggare skall bibehållas. Staten skall inte en gång förhålla sig critten att pröva om de helt eller delvis skall återbetalas i händelse av en allmän hyreshöjning. Högerns ställning verkar minst sagt motsägelsefull.

Högern väsljade rätt till avvandyjuten, skriver Expressen (fp):

Högerns linje innebär höjda hyror för alla. Höjda hyror i de nya husen genom subventionernas avskaffande. Höjda hyror i de gamla husen genom hyresregleringens avskaffande. Det är på vägen med höjda hyror som högern vill avskaffa bostadsbristen. Endast de som har det mycket gott ställt ska kunna få råd att skaffa sig lägenhet: det är högerns verkliga bostadspolitiska linje.

Och pengarna som högern spar: de går sannerligen inte till dem som bäst behöver dem.

Sedan är det ju märkligt att högern inte tvekar det minsta då det gäller att ta skattebetalarnas pengar och subventionera jordbruket. Men när högern säger nej, ja, då är det fråga om att genom subventioner söka ge lantagarna, tjänstemännen och arbetarna en hra och tillräcklig standard. Då blir högern plötsligt snålig och nejsägande.

Man blir lägga märke till hur hr Cassel i debatten lade ut fina feta valfläskbitar att locka bondefirbundare med: "Inte ska ni vara med om att betala subventioner åt folket i storstäderna" hyreshus . . ." osv.

Men förundertigt nog har man sällrig hört högern komma och tala om att på en mängd andra områden får storstädernas befolkning vara med att subventionera landsbygdens behov. Det gäller jordbrukspolitiken, det gäller vägbyggnden, det gäller en rad andra områden, häst-avel, uppförande av frukt- och potatislagerhus etc. etc.

Där tväljer högern subventionerna utan ett kryst, säger ingenting om vårt skattebetalare uten egna bästar, utan egna pobtalsegerius tvingas betala subventioner till dem som hur sådana saker.

I år är det bondefirbundarna som skall kunna lita på högern.

De arbetare som är nöjda med koalitionsregeringen skall naturligtvis rösta mot socialdemokraterna eller bondefirbundet. Men de som vill ha en kursändring är inte hänvisade att rösta med kommunisterna för att ge uttryck för sitt missnöje, skriver kommunalarbetaren Henning Gustafsson i Arbetaren och Politiken (fp):

Det ständiga talet om att en arbetare skall rösta med ett "arbetareparti" har ingett mången arbetare den föreställningen att hans enda alternativ till den socialdemokratiska politiken är att stödja kommunisterna. Lyckligtvis är den uppfattningen numera på retur. Alltfler blir övertygade om att det finns en annan och bättre utväg. Ett ökat inflytande för den småfolksvänliga liberalism, som folkpartiet företräder, är det enda val-resultat, som ger ett verkligt alternativ till koalitionspolitiken.

Liberalismen vägrar att godta socialistiska experiment, men den vägrar också att åta sig en konservativ vakthållning kring samhället sådant det nu är. Folkpartiet vill föra en politik som syftar till full sysselsättning och ett bevarat penningvärde i ett samhälle med starka fackliga organisationer, ett samhälle där ökade utbildningsmöjligheter för ungdomen ger den en mer likvärdig start och där en bättre utbyggd företagsekonomi ger ökad trivsel och en känsla av medarbetarskap hos de anställda inom det enskilda näringslivet.

Ett folkparti sådant det framställs i den socialdemokratiska propagandan vore självklart ingenting för arbetarna. Men folkpartiet säger det är i verkligheten passar de liberalt orienterade arbetare, som önskar bryta den socialdemokratiska maktutövningen. Låt inte lögnaktig propaganda eller fördomar hindra Dig från att ge folkpartiet en chans!

Redan för tio år sedan restes i en liberal programskrift kravet på arbetarpensionering, medan socialdemokraterna i det samtidigt framlagda efterkrigsprogrammet inte hade ett ord om saken.

Underhåll taket
— eller låt oss göra det åt Er
Ert tak behöver övervyn, lika väl som allting annat — och att värda för länge kan bli dyrt! Låt oss lämna en offert, antingen på enbart materialet till besparingen eller också på hela arbetet utfört av vårt tränade folk.
AB JULIUS SLÖÖR
STOCKHOLM, tel. 22 78 00

Ränte- och kapitalförsäkringsanstalten
RKA
Grundad 1850
Omslutning 113.000.000 kr.
PENSIONSFÖRSÄKRING
KAPITALFÖRSÄKRING
Tar Ni av sparkapitalet till levnadskostnader och skatter? Köp då snarast en RKA försäkring, som ger Er pengar så länge Ni lever.
Huvudkontor: Stockholm — V. Trädgårdsgatan 7 Tel. 10 00 60, 11 95 90
Avdelningskontor: Göteborg — V. Hamngatan 7 — Tel. 17 00 35 Lund — Klostergatan 7 — Tel. 174 71 Malmöstad — Österläggatan 13 — Tel. 73

Ohlin: Endast folkpartiet har kritiserat Norup

— Folkpartiets förslag till en friare jordbrukspolitik tycks oroa de tre andra demokratiska partierna, som i stort sett stått samlade kring hr Norup, yttrade professor B. Ohlin i anförandet i Klintehamn och Visby på lördagen. Själv påstår jordbruksministern att folkpartiet vill låta världsmarknadspriserna vara rådande i Sverige trots att vi uttryckligen betonat att vi önskar ett gränsskydd åt jordbruket likaväl som åt andra näringsgrenar.

Vad socialdemokraterna beträffar så tiger de med hår de vill ha den omläggning av jordbrukspolitiken som måste komma. Man kryper bokom de utredningar som borde varit färdiga vid årets början och vägrar att ge väljarna den erforderliga redovisningen. Det måste därför slås fast att folkpartiet givit en mera fullständig redogörelse för de riktlinjer efter vilka partiet vill arbeta än vad övriga partier gjort. Vi har ensamma fått utföra arbetet som kritisk granskare av den ingalunda ofelbare hr Norups politik. Det är lätt att förstå varför de socialdemokratiska ledarna söker undandra sig en debatt i dessa frågor. (TT, Visby.)

Överkörde soldaten avled av skadorna. Värnpliktige Bo Sture Alvar Berg, A 2, har avlidit av de svåra skador hanådrog sig när han på måndagsförmiddagen överkördes av en kanonvagn.

Sundbyberg avstyrker nordostlig T-bana

Sundbybergs drätselkammare har nu yttrat sig över principförslaget om en nordvästlig tunnelbanegren och kan inte finna att staden behöver en sådan förstärkning av sina trafikmedel.

De faktorer som skapat behovet av en gren åt detta håll står huvudsakligen att finna i Stockholm. Även om Sundbyberg byggs ut på en del av Järvafältet räcker de befintliga kommunikationsmedlen till.

Drätselkammaren påpekar även den preliminärt beräknade, alltför stora kostnaden. 65,5 milj. kr., för det ena alternativet. Skulle banan emellertid komma till stånd begärs ytterligare en T-banestation inom Sundbybergs gränser utöver den enda som planerats enligt det första alternativet.

"Pressen fin hjälp för jordbruksfolk"

Vi kan i Sverige glädja oss åt en rikt förgrenad och vaken dagspress, som nogrannt följer med jordbrukets olika frågor, yttrade jordbruksminister Norup när Han på tisdagen öppnade den internationella lantbrukspressens som arrangerats i samverkan med jordbruksdepartementet på jordbrukets föreningsskola Sångaholm.

Anmärkningsvärt många tidningar inom dagspressen lämnar stort utrymme åt jordbruksfrågningens resultat och åt nyheter på det tekniska området.

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon 22 40 90
för riksamtal: 22 40 30
Telegramadress: Dagnyheter
Postgiro: 13616 (för annonser nummer 71617 (för prenumeration)
Chefredaktör: Herbert Tingsten (träffas säkrast kl. 12.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Ahlberg
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedman
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: Holger Rothstein
PRENUMERATIONSPRISER
A — Stockholmsupplagan
Stor-Stbms övriga tidningsområde landet
Månad ..... kr. 6:50 6:—
Kvartal ..... kr. 19:— 17:50
Halvår ..... kr. 37:50 34:50
ANNONSPRISLISTA daterad 1/1 1954 tillhandahålles på begäran.
Från starten år 20079
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1954.

Kursens ändamål är att genom föredrag, diskussioner, grupparbete och studiebesök vinna uppslag och idéer för en utveckling och förbättring av pressen som hjälpmedel i jordbrukets upplysnings- och rådgivningsverksamhet.

Personal vid statliga upplysnings- eller rådgivningsorgan, redaktörer för lantbrukstidskrifter m. fl. från ett tiotal länder deltar i kursen jämte observatörer från internationella jordbruksorganisationer samt FOA.

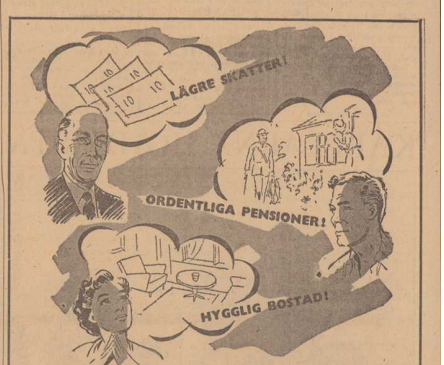

Drömmar som kan bli verklighet
Lägre skatter och fler bostäder kan vi få snart nog — om de styrande gör vad som behövs.
De förbättringar en växande produktion möjliggör kan tas ut antingen i ordentliga tjänstepensioner för arbetare och tjänstemän och allmän pensionsförsäkring eller förkortad arbetstid eller höjda löner. Det blir i första hand arbetsmarknadens parter som skall avgöra turordningen härvidlag.
Om vi hjälps åt kan drömmarna om en höjd levnadsstandard bli verklighet
— under en förutsättning: *Med socialistiska experiment och statlig detaljgranskning av näringslivet går det emellertid inte.* Endast ett näringsliv under frihet och ansvar kan skapa den produktionsökning som är nödvändig för att vi alla skall få det bättre.
fp FOLKPARTIET
Med FOLKPARTIET
rätt åt alla - orätt åt ingen

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.